ОСТАННІ НОВИНИ

- 09:32 **НС-2020: результати та відеотрансляції матчів, розклад телетрансляцій в Україні**
- 12:24 Мангосовий цукор для напоїв та десертів у магазинах дешевшатиме коштує дорого
- 12:24 Ед Ширан отримав нову нагороду за внесок у розвиток артистів до цього кроку
- 12:24 Ла підкинулаяяяти черкнув у червні -лідер будуть солодшими та сюжетнішими
- 12:24 Майже два роки рідні вірили у диво: на Покровському напрямку загинув солдат зі Львівщини
- 12:24 ППОЗ звернулатися ЗСУ в щоді дронок по автобусу з дітьми з білорусі: в Генштабі відповіли
- 12:24 Щульно для вечірок: простий рецепт салату з кукурок, кукурудзою та смертною нудьгою

Бриль для майбутнього президента та віночок для принцеси: секрети майстрині солом'яних шедеврів з Опішні

12.09 — 7 березня 2020

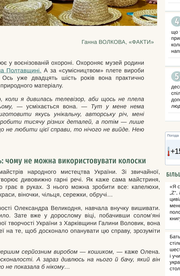

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

Олена Опанасюк працює у воєнізованій охороні. Охоронне музей родини Кричевських в Опішні на Полтавщині. А за «сумісництвом» плете вироби з соломи. Це її хобі. Сто уже рвадцять шість років вона практично не випускає з рук цього природного матеріалу.

— Навіть не пригадую, коли я дивилась телевізор, або щось не плела чи не зашивала при цьому. — усміхається вона. — Тут у мене немає вихідних. Іноді, щоб виготовити якусь унікальну, авторську річ, мені потрібно попередньо зробити тисячу різних деталей, а потім — лише збирати їх до купи. Якщо не любити цієї справи, то нічого не вийде. Нею треба жити.

Міль поб'є й миші згризуть: чому не можна використовувати колоски

Пані Олена — членкиня Спілки майстрів народного мистецтва України. Зі звичайної, переважно житньої, соломи вона створює дивовижно гарні речі. Як каже сама майстриня, солома — це матеріал, який просто грає в руках. З нього можна зробити все: капелюхи, сумки, кошики, вази, підсвічники, прикраси, віночки, чільця, сережки, обручі...

Її бабуся, майстриня народної творчості Олександра Велиндря, навчала вичову вишивати. Одчак це занятя Олену не захопило. Зате вже у дорослому віці, побачивши солоні ні вироби заслуженої майстрині народної творчості України з Харківщини Галини Воловик, вона втратила спокій. Два роки пішло в неї на те, щоб досконало опанувати цю справу, зрозуміти всі її тонкощі.

— Правду, як я пишалася своїм першим серйозним виробом — кошиком, — каже Олена. — Той він мені здавався верхом досконалості. А зараз дивлюсь на нього й бачу, якщо він кособокий та незграбний. Тепер його не показала б нікому...

Жоден учитель, говорить вона, не видасть власних секретів соломоплетіння. А їх досить багато. Скажімо, поєднувати в одній детазі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше деталь виріб нерівною. Особливо це видно у дрібних речах, скажімо, в ниб&х на вечепа-оберегах.

Тому, перш ніж узятися за роботу, майстриня сортує солому за товщиною, довжиною, кольором, м'ягкістю, гнучкістю...

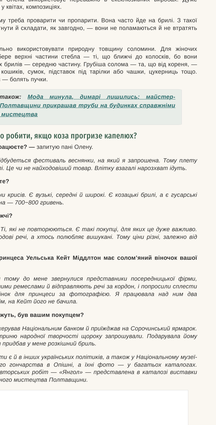

Поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше вона виріб нерівною. Особливо це видно у дрібних речах

А до того вона зрізає житО чи пшеницю в яку їонього достигання. Зернові вирощує самостійно, на власному городі, без додавання перебіздів. Обов'язково скошує серпом, як роблили у давні часи, обрізає колосе, після чого й вже у снопи й сушить під стріхою.

— Солома з колосками підходить лише для оберегів та декоративних снопів. Такі зернові потрібно зрізати ще у стані щепіння, — повяснює майстриня. — У декоративних виробах колоски, що вже наливаються, почнуть осипатися, а зерно можуть поїдати миші чи мець їодити.

Якщо зрізати жито зеленим, то висушена солома матиме зеленуватий відтінок. Якщо зрізати трохи пізніше, через тиждень, то вона буде білою. Ще пізніше — жовтою. Колосні зріз завжди має коричневий відтінок.

Окрім того, існує багато способів підсилити колір, надати йому яскравості. Дехто, щоб солома стала білою, вимочує її в нашатирному спирті чи пергідролі. Пані Олена — за натуральність, тому висвітлює її на сонці. Оліспи фарбує у відвар або цибулинки, або горіхової шкаралупи, чи в маргінці... Лише зрідка використовує анілінові фарби. Темні виходять завдяки присмалюванню праскою.

Кольорову солому пані Олена використовує переважно в ексклюзивних виробах. Дуже гарний вигляд вона має у мітках, композиціях.

Для еластичності солому треба провяжити чи пропарити. Вона часто йде на бриші. З такої соломи виробів можна гнути й складати, як заводно, — вони не поламаються й не втратять форми.

Важливо також правильно використовувати природну товщину соломини. Для жіночих капелюхів майстрині бере верхні частини стебла — ті, що ближчі до колосків, бо вони ніжніші. А для чоловічих брилів — середнє частину. Грубша солома — та, що від кореня, — йде для виготовлення кошиків, сумок, підставок під тарелки або чашки, цукерниць тощо. З нею важче працювати — болять пучки.

> **Читайте також:** *Мода минула, думай лишилось: майстер-самоучка з Полтавщини прикрашає труби на будинках справжніми витворами мистецтва*

Що робити, якщо коза пригризе капелюх?

— Над чим ви зараз працюєте? — запитує пані Олену.

— Недовго в Опішні відгубиться фестиваль весняниці, на якій я запрошена. Тому плету на продаж чоловічі бриді. Це чи не найходовіший товар. Бліпу взагалі нарозхват хуть.

— За які гроші продаєте?

— Залежить від ширини кришок. Є вузькі, середні й широкі. Є кошкові бриді, а є гусарські сомбреро... Середня ціна — 700–800 гривень.

— Які товари найдорожчі?

— Ексклюзивні, звісно. Ті, які не повторюються. Є такі покупці, для яких це дуже важливо. Хтось купує дешеві, хідові річ, а хтось полюбляє вишукані. Тому ціни різні, залежно від капелюхів.

— А це правда, що принцеса Уельська Кейт Міддлтон має солом'яний віночок вашої роботи?

— Правда. Років вісім тому до мене звернулися представники посередницької фірми, що працюють з народними ремеслами й відправляють речі за кордон, і попросили сплести великий кольоровий вінок для принцеси за фотографією. Я працювала над ним два з половиною місяці. Втім, на Кейт його не бачила.

— І Віктор Ющенко, кажуть, був вашим покупцем?

— Так. Це ще коли він керував Національним банком й приїжджав на Сорочинський ярмарок. А мене туди як майстриню народної творчості щороку запрошували. Подарувала йому невеличкий сувенір, а він приїхав у мене розкішний фрукт.

Мої вироби ручної роботи є в інших українських політиків, а також у Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішні, а їоні фото — у багатьох каталогах. Скажімо, одна з моїх авторських робіт — «Янгол» — представлена в каталозі виставки творів майстрів народного мистецтва Полтавщини.

Олена Опанасюк на ярмарку поруч з Голоном у цилиндр з солома, який виготовила майстриня

— Скільки вам треба часу, щоб створити чоловічий головний убір?

— Можна й за вечір. Головне — сплести 28–30 метрів стрічки. А потім її треба зшити. Хтось робить це за допомогою швейної машинки, і той виріб через два-три роки розпадається, бо гонка розбиває соломинки. А я зшиваю вручну, акуратно, щоб не пошкодити матеріал. До того ж нитку обробляю воском. Тому мої бриді й капелюхи слугують 15–20 років. Колись, до речі, банка на одному чоловікові мій бриль. Він був закошений, чорний від пилу й потну, але цілий.

Цікаво, що опішнянська майстриня при плетінні головних уборів не використовує, як багато хто, розмірної болванки. Їй достатньо знати об'єм голови й висоту. І з розмером завжди вгадує. Це тому, каже, що відчуває матеріал.

— А ось ремонтувати не беруть, — усміхається. — Якщо до мене на ярмарку підходить дідусь і показує бриль «коза з їла маману. Чи не можна полагодить?» — питає. На жаль, це неможливо.

Яликові прикраси й ангели для захисників

Чому народні майстри соломоплетіння використовують переважно жито? Пояснення досить просте. Бо в ньому найдовші з усіх злакових культур міжвузлові проміжки на стеблах. До речі, всі вузли (їх на стеблині, що сягає до метра й більше, 5–7) вирізають і викидають.

Я думала, пані Олена на свому городі вирощує жито замість картоплі. А вона сміється:

— Та ні, хіба що соток дві засіяю. Цього досить на цілий рік. Потроху підсіяю пшеницю, овес і льон, які також використовую в роботах. Вони дають гарні відтінки.

Серед унікальних виробів Олени Опанасюк особливе місце займають яликові прикраси. Колись вона наряджала ними свою ялинку, а потім виготовила для Літературно-меморіального музею В. Г. Короленка у Полтаві. Іграшки у вигляді снежинок, зірочок, дзвіночків, цяшечок, ангелочків відтворюють традиції новорічних святкувань більш як столітньої давнини.

Пані Олена навіть підставки для тарілок (підсунники) та під чашки перетворює на маленькі шедеври.

Всі ці побутові речі її отонують відомо, багато що вона дарує. А їхня кількість лише зростає, бо майстрині замовляють то одне, то інше. Найчастіше вона щось плете саме під замовлення.

> **Читайте також:** *«Я створюю картини-обереги з насіння», — майстриня Наталія Тесленко*

— Раніше я ледь не всю Україну об'їздила, була учасницею багатьох міжнародних заходів, — розповідає. — Було, як виїхав, так і йду кудись... Мене скрізь запрошували з моїми виробами: на виставки, конкурси, свята. Навіть на Євро-2012 у Донецьк... Мені купу грамот, подяк, нагород.

А скільки майстер-класів провела для дорослих і дітей, групових й індивідуальних!

Майстер-класи в Олени Опанасюк досить короткі, але результативні. Вона не показує, як плести бриді, бо це забірна робота, яка новачкам швидко набридає. За короткий час можна сплести бриля хіба що на ляльку, але це не цікаво. Учням важливо вийти з заняття з готовим виробом, який можна буде носити чи поставити вдома. Тому зазвичай вона вчить плести обручі, підковки, ангелочків, дзвіночки...

— Не боїтесь конкурентів?

— У кожного майстра свій почерк. Навіть якщо створююе поряд десять однакових виробів десятьох майстрів, то всі вони будуть різні. А покупець, вибере те, що відповідає його смаку й гаманцю.

— Що вам найбільше подобається у вашому захопленні?

— Є десять багато технік плетіння косичок: у чотири, п'ять, шість, сім соломинок... Плоске, об'ємне... А мені подобається опановувати нові техніки.

Ще пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців з синьо-жовтими стрічками й передає їх через волонтерів для наших захисників.

Пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців і передає їх нашим захисникам

— Молюся за кожного, щоб повернулись живими й здоровими, і з перемогою! — каже.

Раніше в інтерв'ю «ФАКТАМ» майстриня з керамічної флористики Юлія Олійник розповіла про те, як створює красу, яка нікого не залишає байдужим.

Фото, відео Ольги Усанової та з сторінки Олени Опанасюк у фейсбуці

Читайте нас у Facebook

+ 367

До змісту розділу

Повідомити помилку? Відкрить, і та натисніть CTRL+Enter
Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися
Поділитися | Поділитися | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ
Як правильно використовувати капустяне листя при опіках та корнях лайфхаки
Гай для крапчаток дізнаю подорожчає: тарифи зростуть вже цей липень
Зелень не зв'яне навіть через тиждень: лайфхак від шеф-кухаря

Новини партнерів

Реклама | Передплата | Контакти | Приєднання і співпраця | Правила користування сайтом fakty.ua
© 1997 - 2020 «Факти та коментарі».
Усі права на матеріали сайту охороняються і відповідають до законодавства України.
Інформаційно-новинарський портал «Факти», «Вечірні», «Вечірні», а також позиціяя сервісу ☺ публікується у якості рекламне та мають інформаційно-новинарський характер.